

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politesni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924. június 15.

Broj 24. Szám

Dr'závna pomôcs

Je doszêmao nigdár nê zaosztala v Črnoj Gori, Dalmácii, Bosniji, csi je zavolo szûsave té národ szûkesino, glád trpo. Tüdi pri jeszénszki poplávaj v Sloveniji je dána pênezna pomôcs, rávnotak je povedana vó hitra pomôcs za od povôdni poskodüvane v Beranyi i Bácski, kém je nikello jezér plûgov szejanya povôdni vnicsila. Kelko, ali k-velkoj skodi primerno pomôcs csi szo prizadeti rêszan dôbili, natô podróbne informácije nemamo. Edno nam je pa znáno, ka prve tri pokrajíne szo nê szamo penezno nego i tüdi lepô i sztálno natúrálno pomôcs dôbile.

V Prêkmurji — hvála Visnyemi — sze popláve nê zgôdílo doszêmao tákse, ka bi sze za vékso skodo racsúnalo lêko. V zádnyi tjédnaj je pa trpelo eden strti tao Prêkmurja zadoszta skode i tó od dvakrát prákidôcse tocse i vihéra. Szilje na lêpi poláj, kí sze je z szvojim lêpim zrâszom kak morszko válovje gíbaló vu mézni dnévaj gnáno od 'zarkagibanya, — je veszeljé biló glédati. Trôst nam je búo nameszto vkanlívoga pôva premínôcsega leta, kí nam je nikak nê búo zadoszten placsník ednolêtnoga trûda i csákanya. I ovo, té trôst nâsz je tüdi vkano. Zráka môcs i neprebéranoszt je te veszeljivi i vûpanyedávajôcsi pôv, tóda edno csetrtino z toga lêpoga szilja, 'ze pokôszíla, zmlátíla, z-nyaga vihérom i tocsôv je dnesz csetrtina prêkmurszkoga polá vnicsêno, szilje v zemlô vdárjêno i z tocsôv pobito tak, ka véksi tao sze 'ze dnesz doj koszi.

I gda té 'zaloszten dogôtek zagotovímo, tüdi moremo zagotóviti tó, ka dokecs sze v Črnoj Gori, Dalmácii Boszniji i v drûgi krajínaj po poskodbi taki zacsnolo posztôpanye za zagotóvitev skode i dajatve pomôcsi od oblâsztné sztráni, tecsasz je pri-nasz vsze tak méno, tak da bi sze nikâ nê zgôdílo. Nemamo kmetíszki porocsevalcov (gazd. tudósító) kí bi opomínali oblâszti, tüdi nemamo ekonomoy kí dú'znoszt bi tüdi tó mogla bidti. Niti sze natô neopominé prizadeto lûdsztvo, ka naj priglászi skode od tocsé dávcsnoj ob-

lâszti, da sze nyemi tak popûszti pri dácsi.

Prêkmurje nê szamo pri vszákóm drûgom dugoványi, nego i tüdi pri tom szamô naszêbe pûscseno. Rázní kricsácsi, kém bi za tá dogôdek pri competentni faktoraj rêszan szilne sztopáje vcsiniti i za pomôcs urgêrati dú'znoszt bíla szi tó za nájménso brigo dr'zijo. Nê je pa nájménso briga té, gda sze znati

more tó, ka je nas národ escse nê vajen szakolêrati dati, i gda dr'závno obvézno szakolêranye sze vpelati tüdi nedá.

Pomôcs je brezdvójívo szilno potrebna, témbole pa v Prêkmurji, gdé je vérsztvena zadüsenoszt 'ze itak na velko skodo národí. Csi pa vszákó briganye za naprêpomôcs rávno v Prêkmurji z osztáne, tak je rasztajôcse szirmastvo nê csüda.

Escse ednôk od 'zeleznice M. Sobota-Ormo'z.

Kak je pár kaplic de'z'za v szûsavi na vlagó csákajôcso szûho, razpôkeno zemlô, tak je obezsano delanye 'zeleznice M. Sobota-Ormo'z. Zacsnoli szo jo v pomirjênye od vérsztvene zadüsenoszt na szirmás idôcsega prêkmurszkoga národa, ali té zacsétek osztáne li zacsétek. Gda i csi de zgotovlena na haszek od vszê krajov odre-zanoga Prêkmurja, — je drûgo pitanje. Práh v ocsi i „sze trôstajte dale kak sze 'ze trôstati znáte.“

Trost je pa 'ze vmorjêni v potrpilivoszti dna. Nê szamo da je pomén-sano delo z reducêranimi delavci, kí je szvedôszto menkajôcsega kredita. Ka pêneza za tó delo nega, i zavolo steroga sze ta nam tak prevecs potrebna 'zeleznica zgotóviti nemre, je szvedô-

szto tüdi tó, ka 'ze dávno — za 'zeleznico potrebna — odvzêto zemlô laszt-niki escse i dnesz nemajo vöplácsano.

Nê je namesztno sze zgovárjati da nêga zatô pêneza. Komisija je vrêdnoszt té zemlé ocenila, v proracsun je vzêto, tüdi za tó potrêben zneszek, i csi bi sze competentni szamo malo vzéli zatô dugoványe, bi 'ze itak z odvzêtjom té zemlé velko skodo trpêcsi lasztniki escse i na té pêneze csakali tak dugo, z sterimi bi szi kaj izdak posztôpili lêko csi bi k rokam dobili. Odsztráni prizadeti je zavolo nezplacsi tá odvzêti zemliscs doszta prito'zbe, drûgi szo pa 'ze trôst zavrgli da bi sze rêszan zgotóviti mogla tá prepotrêbna 'zeleznica. (Csi prído volitvi sze 'ze bô pá delala i de vszáká partája szebi pripisúvala „mí szmo tó doszégno. Op.)

Sztreljeni Ausztriszki kancelár dr. Seipl.

Atentator najéti od anarchisztov. — Zdravlênye dr. Seipla dobro.

BECS. Júnja 1.-ga vó z 'zeleznice sztôpivsega ausztriszckoga kancelára dr. Seipl-a je z dvema revolverszkima sztrálja vmoriti steo eden v szirmastvi 'zivôcsi tkálec Jawurek. Seipl je zadeti v 'zelôdec i v plûcsa vküperszpado, odpelali szo ga taki v spítáo gde je 'ze blúzi k ozdravlênjê.

Atentátora szo taki aretirali, kí je pri policiji szamovmôr szkûszao, ali sze nyemi vszmríti sze nê poszrecsilo. Po zasztisanyi je gúcsao vsze sz-kem bi odvno niti isztinszkoga vzroka, nâzádnye sze je pa vszedno zagotóvilo, ka je zavûpani i plácsani od anarhistov, kí náloga je vecs vodilni oszob Europe vmoriti.

Szfû'zbena preiszkáva v Trbovljaj.

TRBOVLJE. Po krvávom bílji med Orjunási i delavcami 1. júnja, pri sterom je bílô vsze vküper 8 mrtvi i 25 ranyeni, sze zacséla preiszkáva stero je vodo od minisztersztva vöposztáni min. tajnik. Szigurno vodjena preiszkáva je zagotóvita, ka je prvi sztrálj i

bombe od delavcov sztráni prisao (?). Vsze tó pa dájo poszvedocsiti tüdi predogodki na rázní delavszki gyûlésaj na steri sze je delavszto hujszkalo próti Orjunásom. Tó je szlû'zbena zagotóvitev. Posztôpanye sze próti krivcom zacsélo.

Revulucija v Albaniji.

MILANO. V Albaniji je znôvics revolucija i tó krváva. Tiran, glavno meszto Albanije i vláda je 'ze v nevarnoszti obvladüjejo revolucionári.

Je vsze mogôcse!?

Brez vözne kárte i brez tovor-noga lîszta (fuvarlevél) sze je vzeo na pôt eden vagon z Puconec do M. Sobote VI. 2-ga v dvâszetom sztôletji (tô leto). I ovo, dugoványe sze étak godílo.

Goszpod „fejnik“ v Püconci, kí je z voditelsztvom zavûpani bakter (állomás őr) Püconszke 'zelezniske posztáje, je pri toj szlû'zbi tüdi v privátnej praxi „jezeromester“, kí sze nájvecs nahája v tisztoj krcsmi gdé harmunike jeszto. Klavir maiszter je kí z klavirami tr'ztvo dela, szezna pri tom lepô zasztlû'zi, i pri tom zasztlû'zki nyemi je dána zmo'znoszt szi csasz krátíti tam, gde sze bôgse gori nájde. Deszéta briga nyemi je pa tó, da nyemi je dú'znoszt delati i — csi sto 'zelé — tüdi 'zakle i drûgo nosziti, rávnotak na brigi meti na posztájáiscsi sztojêcse vagone. Szezna kak „fejnik“ sze to ne dosztája. Gde pa je te renumé. (?)

Ali gda bi tó pri vszákóji prilíki nyega dú'znoszt bíla, vszákí tam sztojêcsi vagon podklémati, podlôziti na obê sztráni, csi pa ji je vecs vagónov, sz-kuplêrati i tak podlôziti. Csi bi sze tó zgôdílo, bi vagon genóti nikaksi vihêr nê mogao, escse menyê pa — na nájvékso cslovecsó nevarnoszt — v 3—4 minutaj do M. Sobote pribêzati. Taksí szluga, kí szvojo dú'znoszt natelko zanemáriti je mogôcsen, na podkápanye oglêda szvoji 'zelezniski szoszlû'zbenikov, je ne ná tákse meszto valon. Csi pa je 'ze tó zanemáro, telko previdnoszti bi pa vszedno meo naj (te g. „fejnik“), ka bi szkocso na oszlobodjeni i z velkov nágloscsosv idôcsi vagon, da bi koncsi ou fûcskao i tak opomínáo — med potjôv vagóna — lûdsztvo na velko nevarnoszt kí bi sze znála zgoditi.

Pri toj prilíki nam je dú'znoszt opozoriti compotentne 'zelezniske faktore, da zvûn toga, ka 'je pri tom dugoványi v prvoj vrszti posztajevodja krívec za eventuelno neszrecso, bi bíla krívá tüdi száma 'zeleznica, tó je da ravnateljsztvo. Od 10—15 m. dalekoszti te vagon nemogôcsi búo príti v takso môcs, da bi z szvojim krátkim be'zájom zlomiti mogao eden 20—25 m² cm debeli slamfór, csi bi té nê v tak nevarnoj prlâvoszti búo kak je rêszan. Csi bi sze malo vecs brigalo za vrêdi dr'zánye nase mále 'zelezniske proge, bi tüdi té slamfor sze dao drûgi napraviti, i bí vagon nê zbê'zao, kí je pri velkoj szrecsi nê 'zelo cslovecse, detecse ali 'zivinszke szmríti. Tó pa naj v bodôcse opomínanye bôde. Tó je szamo eden vagon búo. Ka pa bôde, csi sze v ednom lêpom dnévi cêli vlák vöprevrêze z szvojega capása, pri denésnyi szprênyeni progaj (svelaraj). Ali za poprávlanye té proge dú'znoszti niscse nema i za nikójidênye té 'zeleznice nikoga ne pecsé dûsnávêszti? Pri ednoj taksoj véksoj neszrecsi sto bôde odgovoren? Kontrole za té poszeo nêga, ali je povszédi nebriganye? Csi taka je 'tak té sze naj prepûszti tá 'zeleznica v cêlo oszkrbo tiszti lûdi z csidi pêneza je narejena. Ali ka bi haszek 'zeleznice szamo v tiszte rôke sô, kí poprávlati nikaj nedájo, tak je ne csüdo csi po cêloj streki tráva vise sinye raszté.

Az evangélikus esperesség közgyűlése.

Az evangélikusság helyzete is nagyot változott a trianoni békeszerződéssel. A magyar protestánsok bár kisebbségben voltak mégis tekintélyes posíciót foglaltak el. Az SHS. állam, különösen Slovenia, ahová mi is tartozunk, tisztán katolikus ország s ebben a nagy többségben természet-szerűleg óriási küzdelme van az autonóm berendezésü, szabad intézményekhez szokott protestantizmusnak. — Valószínűnek tartjuk, hogy ez a helyzet szülte a prekmurjei esperesség, a prekmurjei egyházmegye gondolatát.

Bevalljuk őszintén, hogy mi kezdettől fogva nem lelkesedtünk ezért az önállóságért, mert *nem bízunk az erejében*. Most két évi működés után kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy ez a hitetlenségünk nem volt egészen indokolatlan.

Az iskolakérdés a felekezeti autonómia legkényesebb pontja. Itt van szükség erőre s az ön kormányzati szerveknek törvényben gyökerező hatalmára, mert a szorosan vett vallási s egyház-kormányzati ügyekbe úgy sem szólhat bele a hatóság, de az iskolára már nagyon is ráteheti a kezét. — Azon a szerdai közgyűlésen elhangzott heves, szinte szemrehányás számba menő fel-szólalások, melyek a murska-sobotai iskola kérdésével kapcsolatban elhangzottak s az a nagyon kevés gyakorlati eredménnyel kecsegtető erőltetett határozat, amely ezt a hangos vitát bezárta, azt bizonyítja, hogy az esperesség ereje, törvényes joga nem állta ki a tűzpróbát. Azon nagy erkölcsi érték érdekében, amelyet a protestantizmus képvisel, szívből kívánjuk, hogy a jövőben az

esperesség alakjában kifejezésre jutott tömörüléshez fűzött remények minél előbb valóra váljanak.

* * *

A križevcei gyűlésnek kiváló jelentőséget adott, hogy ez alkalommal ígtatták be Benkó József nagyiparost a Junkuncz Sándor távozásával megüresedett felügyelői méltóságba. Benkó Józsefet hitsorsosai nagy kitüntetésben részesítették. Elsővé tették az egyenlők között.

Vasvármegye területén működő három esperesség élén mindig a társadalom kiváló egyéniségei állottak. Régebben Radó Dénes, Ostffy Miklós, Veörös István, Rupprecht Tasziló, Hrabovszky Sándor, jelenleg Berzsenyi Dezső, Dr. László Kálmán, rohonczi Pranger József az Omb. ny. vezértitkára, — jóhangzású vasvármegyei nevek viselői — ülnek az evangélikus egyházi élet vezéri székeiben, akik megingathatatlan hittel, erős és büszke protestáns öntudattal és hasonló mértékű rátermettséggel vezetik egyházuk ügyeit. Ilyen férfiak társaságába emelte a közbizalom Benkó Józsefet, akitől a protestáns közvélemény joggal várhatja, hogy a neki előlegezett bizalmat ki érdemli s valóra váltja azokat a reményeket, amelyeket a székfoglaló beszédében elmondottak után felügyelői működéséhez fűznek

Pravo

SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

je najboljše in v uporabi najcenejše milo na svetu.

Pri nakupu pazite na ime

„Schicht“ in znamko „Jelen“!

— Üdvözljük Benkó Józsefet, az önerejéből felemelkedett férfit s bizton reméljük, hogy azokat a kiváló kvalitásokat, amelyek eddigi pályafutásának merész ívelésű szárnyalását a gyakorlati élet terén lehetővé tették, a protestáns egyház javára is értékesíteni fogja.

* * *

A prekmurjei ag. ev. esperesség június 11-én délelőtt Križevcén tartotta évi rendes közgyűlését. Megjelentek a közgyűlésen az egyházmegye papjai és tanítói s az egyes gyülekezetek kiküldöttei valamint nép száma érdeklődők a hívek köréből.

Kováts István esperes a gyűlés kezdete előtt mély érzéstől áthatott imát mondott s rövid istentiszteletet tartott. Ez istentisztelet ke-éteben vette ki a hivatalos esküt Benkó József újonnan megválasztott egyházmegyei felügyelőtől. Ezután gyűjtés volt a Diák otthon javára, amely 909 dinárt és 75 parát eredményezett.

Rövid szünet után, amely alatt Darvas Aladár lelkész és Dsubán József tanító fényes vilásgelivel üdítették a vendégeket, kezdődött a közgyűlés.

Az elnöki megnyitó után Benkó József újonnan beiktatott felügyelő mondotta el nagyhatású székfoglaló beszédét. A nagy tetszéssel fogadott székfoglalóban Benkó József biztosította az egyházmegyét, hogy tőle telhetőleg védeni fogja az egyháznak és iskolának törvényben gyökerező jogát, teljes erejéből azon lesz, hogy az oly nagyfontosságú Diák otthon mielőbb létesüljön s legfőbb törekvésének fogja tartani a protestáns sajtónak támogatását. A beszéd után a lelkészi kar nevében Hima Sándor, a tanítók nevé-

ben Dsubán József, a gyülekezeti felügyelői kar nevében Kúhár József és a protestáns sajtó nevében Luthár Ádám üdvözlötték a felügyelőt, aki minden egyes üdvözlésre talpraesett válaszokat adott.

Ez ünnepélyes aktusok után a tárgysorozat letárgyalásához fogott a közgyűlés. A rendes folyó ügyeken kívül nagyobb érdeklődést keltett a mursobotai iskola ügye és a vuča-gumilai hívek fizetési kötelezettségének kérdése.

A murska sobota iskola kérdést nagy izgalmak között tárgyalta a közgyűlés. Az elnöki jelentés kapcsán került szönyegre az ügy, mely már régóta élénken foglalkoztatja a protestáns köröket. Ezzel az iskolával, amelynek fenntartását a murska sobotai gyülekezet nagy lelkesedéssel elhatározta, az történt, hogy szinte észrevétlenül, vagy legalább is az egyházmegye hivatalos tudta és hozzájárulása nélkül, kisiklott a gyülekezet kezei közül. Ma állami iskolai és kath. vallásu tanító tanít az evangélikus iskolában. Luthár Ádám, Siftár Károly és Heiner Géza a közgyűlés zugó helyeslése közben mutattak rá a helyzet törvénytelen voltára s megállapították, hogy jogfeladás történt. Siftár Károly elmondotta, hogy a bodonci ev. iskolába is küldött a tanfelügyelőség egy kath. vallásu tanítót de ő egyszerűen a törvényre hivatkozva nem eresztette be az iskolába. És a bodonci iskolában ma sincs más, csak evangélikus tanító. Hosszu és szenvedelmes vita után, amelynek során Kováts István esperes, murska-sobotai lelkész rajta kívül álló tényezőre hárította a felelősséget, a közgyűlés kénytelen volt tudomásul venni azt a határozatot, hogy ebben az ügyben az elnökség személyesen fog intervenálni a hatóságnál.

A moravcii gyülekezethez tartozó vuča-gumilai hívek egy régi megállá-

A hárem sorsa.

(A Legenstein Géza féle villany-nyal világított és rádió állomással felszerelendő diszes kávéházban két törzsvendég török eseményeket tárgyal. Miután az ifjú törökök tervei fölött vitá-jukat már elvégezték, Abdul Hamid feloszlatott háreméről beszélgettek.)

— Ilyen az élet Nem elég hogy a trónját elvették az öregnek, a kalifatustól megfosztották még a három-száz kicsi feleségéhez is hozzányulnak.

— Nem is olyan nagy csapás. Nekem csak egy feleséget adott az ég, de megsugom magának, nem nagyon esnék kétségbe, ha elvennék tőlem. És ne felejtse el, hogy tizenegy kicsi nő mégis csak követi a szultánt a száműzetésbe. Na megelégedhetik az öreg enayivel is.

— Jó, jó. Hiszen meg fog elégedni az öreg 11 nőcskével is, mert muszáj. De szerető férj, vagy mondjuk apai keblét mégis a legsötétebb bánat marcangolhatja: mi lesz a többi, a 289 jól ápolt, szőke, barna, vörös kréol, néger sovány és kővér kis nővel? Mily sors vár rájuk, hova jutnak?

— Erre könnyen lehet felelni.

— Ugyan, ugyan.

— Igen a helyzet tiszta és világos. Azok a kis nők bizonyára nem sopánkodnak, hogy visszanyerték szabadságukat. Ellenkezőleg. Csak most fog rájuk sütni a nap. Ha épen tudni akarja, én pontosan és diplomatikusan megjósolom az ő sorsukat.

— Kiváncsi vagyok, hogy mit jósol.

— Fényes életük lesz. Fényes. El fognak szerződni orfeumokba. Feloszlanak kisebb csapatokra és különféle mulatóhelyeken fel fognak lépni. Az igazgató uraknak van szívéük és van ötletük. A kis nőkkel el fogják játszani azokat a háremjeleneteket — a melyek soha meg nem történtek. És a közönség tódulni fog ezekre a helyekre. És az emberek a kéjtől bömbölni fognak.

— Kezdem belátni, hogy mond valamit.

— De menjünk tovább. Félév múlva a kutya sem lesz kíváncsi a közönséges breitli énekesnőre, mindenki háremhölgyet akar látni. Dehát az igazgatóknak van szívéük és van ötletük. Ha nem kapnak igazi háremhölgyeket, hát kineveznek néhányat az énekesnők közül. És felfognak lépni. A különbség csak az lesz, hogy ruhátlanabbul fognak ugrálni.

— Valóban jól tud jósolni.

— Igen barátom. És a háremhölgy mánia esteleg a kávé sokra is át fog ragadni.

— Nem értem kérem.

— A kávé sem akar majd elmaradni a haladó kortól. Barátom, én mondom magának, még megérhetjük azt a szenzációt, hogy Legenstein Géza gyönyörű plakátot rajzol és a kávéház ablakaiban a következő reklám fog lógni:

E KÁVÉHAZ
NAGY ÁLDOZATOK ÁRÁN
SZEREZTE MEG ÉS ALKALMAZTA
K A S Z I R N Ő N E K
KUSZUP NANID FATIME KISASZ-
SZONYT A PELOSZLOTT HÁREM
EGY CSILLAGÁT . . .

— Ön nagyszerűen kombinál.

— Előkelően és diplomatikusan gondolom, annyi az egész. És miután ilyen szépen elmondtam Önnek a hárem sorsát, remélem, hogy ki fizeti a pikolómat.

— A fetva essem magába, ki fizetem.

(Csörömpöl a pincérnőnek)

H. Emánuel.

Párisi gyermekek.

Két kis leány látogatósdi játszik.
— Bonjour madame.
— Örülök, madame.
— Vannak gyermekei, madame?
— Még nincsenek, madame. Hát önnek?

— Nekem, madame, három volt az első évben mindjárt.

— S maga szoptatja őket, madame?

— Istenem, az elsőt magam szoptattam, madame, hanem annyira elgyöngitette idegeimet, hogy férjem nem hagyta tovább. A másik kettőt aztán ő szoptatta

*

Másik két kis leány — hat — hét éves — családjaikról beszélget és bizalmas közlést tesz egymásnak.

— Nekem két testvérem van, — szól az egyik.

— Ó, nekem csak egy van. Hát papád? Hány papád van neked?

— Nekem — nekem csak egy.

— Micsoda! Hármán vagytok, aztán csak egy papátok? Mi csak ketten vagyunk, hanem mindegyikünknek megvan külön a maga papája

odás alapján eddig az egyházi ter-
hekhez csak fele annyit fizettek, mint
a gyülekezet többi községei. Az egyenlő
eherviselés alapján a moravci gyüle-
kezet ezen állapot megszüntetését kérte,
aminek a vuca-gumilaiak persze ellen-
regültek. Régóta huzódó ügy ez is,
mely e közgyűlésen is igen élénk szin-
te ul hosszurn nyuló vitát provokált,
amelyben részt vettek a szőlás joggal
nem is bíró vuca-gumilai hívek magán-
küldöttei is. Végül is a kérdést sza-
razással döntötték el és 21 szóval l
ellen kimondották az egyenlő fizetés
elvét.

A tárgysorozat letárgyalása után
egy izgalmas intirpelláció volt. Hári
Lipót soproni theologus már hosszabb
dó óta olyan »közéleti« tevékenységet
véjt ki, amely a protestáns körök leg-
megütközést keltette. A klerikális
„Novine“ című lappal tart főnn igen
szoros érintkezést ez a fiatal ember
kinek ügyével nem most első ízben
oglalkozott az evangélikusság. Előző
papi értekezleteken tették már ismételt-
ten szóvá dolgait s felhívták az espe-
rest, hogy e papjelöllet figyelmeztesse
egy házellenes magatartására. Ezek az
előzményei annak az interpellációnak,
amelyet Kúhár István lapunk felelős
szerkesztője intézett Kováts István es-
pereshez, megkérdezvén tőle van-e
tudomása Hári Lipót theologus viselt
dolgairól, az evangélikus érdekekkel
szöges ellentétben álló magatartásával
és arról a tényről, hogy a Dúsevní
Liszt című protestáns lappal szemben
a Novine című klerikális lapot támo-
gatja nem csak azért, hogy abba
cikkeket ír, de a lapot az evangélikus-
ok között nagy buzgósággal terjeszti.

Kováts István esperes sajnálatos
eltévelyedésnek minősíti Hári Lipót
eljárását, amely büntetését abban fogja
találni, hogy majd nem lesz gyülekezet,
amely őt lelkészévé válassza.

Hári Lipót külső szónoki hatá-
sokat kereső, kissé theatralis pózzal
előadott szavaiban cáfolni igyekezett a
vádakat s azt hangoztatta, hogy ő az
evangelium alapján áll s ő igenis a
krisztusi tanítás szellemében működik,
mikor a más vallását tiszteletben tartja.
Olyan színezete volt ennek a nagy
hangu védekezésnek mintha a prekmur-
jei papok egyebet sem tennének csak
a katolikusokat szidnak. Óriási vihar
tört ki erre a beszédre s nem épen hi-
zelgő szavak röpködtek a sápadt theo-
logus felé. Siftár Károly lelkész és
Benkó József felügyelő erélyes leckéz-
tetése után a mindvégig kínosan izgal-
mas jelenetnek vége szakadt. Kúhár
István a választ tudomásul vette.

Miután még a jövő közgyűlés
színhelyeül Petrovcit jelölték ki, a
közgyűlés Kováts István imájával vé-
get ért.

Már d. u. 2 óra volt amikor a
közgyűlés résztvevői a Gorcsán-féle
vendéglőben ebédhez ültek. Az ebéd
alatt Luthár Ádám hatásos szavakban
felkészítette az új felügyelőt Benkó
Józsefet, aki ügyes válaszában meg-
köszönvén az ünneplést ismételtén igé-
retet tett, hogy az egyházi érdekért
mindenkor sikra száll.

GLÁSZI—HIREK

— **M. Sobota:** Ob zatonu drž. meš-
čanske šole za katero so bili Prek-
murci tako na zvitni način ogoljufani
in proti kateri ruvajo še vedno skriti
elementi — zaključni šolsko leto v
torek dne 17. t. m. ob 9h zjutraj s
sledenjo slovesnostjo: 1.) Deklamacije;
2.) Pevske točke; 3.) Govor; 4.) Raz-
delitev izpričeval; 5.) Otvoritev raz-
stave. Povabljeni so vsi prijatelji
šolsktva in mladine posebno pa sta-

riši, da si ogledajo izdelke svojih
otrok. Vstopnina je prostá. Hvaležno
se pa sprejemajo prostovoljni pris-
pevki v prid izleta dijakov mešč. šole
v Slovenijo. Rastavili se bodo vsi
izdelki ne le risbe in ročna dela;
tako, da bode vsem, ki se zanimajo
za šolstvo omogočen vsaj delni vpo-
gled v notranji ustroj mešč. šole, ka-
tero imajo že razvito vsi kulturni
narodi, osobito Čehi, Nemci in Fran-
cozi. Naj kulturnejši slovanski narod
so Čehi, ki vedo, kakšno vrednost
imajo za narod, osobito za nižji in
srednji sloj, meščanske šole. Naj se
le primerjajo številke. Ob istem šte-
vilu prebivalcev pri Čehih in pri nas
v Jugoslaviji je razmerje mešč. šol
sledenče: Pri nas jih je recí in piši
89, pri Čehih pa 1564. Povsod jih
ustanavlja le v Prekmurju jih rušijo.
Čuje se, da se s prihodnjim šol. le-
tom opusti tudi mešč. šola v D. Len-
davi. Mesto k luči jadramo v mrak...
Vpisovanje v III. in IV. razred za šol-
sko leto 1924/25 je dne 29. in 30. ju-
nija ter 1. septembra t. l. Ponavljalni
izpiti so 25. do 30. augusta. — Raz-
stava je odprta do 29. junija.

— **Amerikanci,** z-szeljeni z nase drž-
zave ki sže vrácsajo nazáj v domo-
vino sže nyim od 1. junija naprè ne
odvzemejo pòtni lístti, ár de mógóse
taki pobérati glávni (fejadó) pri
prihódi v naso držávo na meji.

— **Dráge zemlé.** Pred cèrkvov v
Beltinci szta Scsáp Ana, i Strah
Barbara, obè z Turnicsa zemló odá-
vale, stero szta za oddájo po tri ko-
ronaj od peka dobile. Ár nyevi pa
zandarsztvo zgrabilo ka szta zemló
po 4 koróne trízile, szta bilé naznan-
jenivi k szodniji i strofanivi vszaka
na 24 vör zápora i 100 Din. placila.

— **Millerand odsztópo.** Pariz. Levi-
csarszka vecsina je nê stela pripoz-
nati Marsal-szke vláde i je pri gordjá-
nom pitanyi vecsina Millerandi, pre-
sidenti francuske republike nezavü-
panye glaszüvala. Millerand je zavolo
toga odsztóbo i volitev novoga pre-
sidenta sže v krátkom zgodi.

— **Az új vámtarifa.** Kereskedelmi
szempontból nem annyira, mint inkább
gazdasági szempontból kedvező köny-
nyítés történik a vámtarifának legújabb
leszállítása folytán. Az új vámtarifa
alapján kivitelért fizetendő: 100 kg-ként
buza 20 Din, rozs 20 Din, tengeri 10
Din, árpa 10 Din, zab 5 Din, bab 25
Din, széna 2 Din. Lovak darabja után:
3 éven felüliért 200 Din, 3 éven alul-
ért 100 Din. vágó ló drbja után 50 Din.
Szarvasmarha vámjá: élőért 40 Din,
leölt de bőrből kinem fejtettért 40 Din,
bőrből kifejtett vámmentes. 70 kg.-on
aluli élő sertés kivitele tilos, 70 kg
felüliért a vám, 100 kg-ként 200 Din;
leölt sertés kiviteli vámjá 100 Din,
friss vagy besózott hus 100 kg.-ja
után 100 Din. Zsir és minndennü
husipari termék vámmentes. Bőr vámjá
megmarad mint eddig, juh, kecske ló
és sertésbőr vámjá leszállított. Kő-
szén, üveg hulladék, friss és száraz
szilva, méz kivitele vámmentes. Olaj
termékek és magvak 100 kg.-ja után 180
Din, buzaliszt és dara 8 Din, élő ba-
romfi 100 Din, bar. leölve 50 Din.
Az új tarifa, mely juni. 10.-étől érvé-
nyes, már is kihatással van az árakra.

Kutyának lenni nem jó dolog
Prekmurjében. Megint szigorú ebzárlat
van. A régi még el sem mult, a ku-
tyákért aggódó tulajdonosok örökös
drukkja még meg sem szűnt, máris
újabb szigorításokkal kedveskedik a
hatóság. Ez mind igen jó és szép do-
log, csak egyet nem értünk. Azt mond-
ják ugyanis az orvosok, hogy még
soha annyi ebmarás nem volt Prek-
murjében mint amióta a szigorú zár-

latok oly kellemetlenné teszik az ide-
való kutyák most igazán kutyának se
való életét. Vagyis, hogy nagyon ért-
jük, mert egészen természetes, hogy a
mindig megkötözött ebek vadakká les-
zenek s elkecsereződésükben beharapnak a
közeliükbe kerülő idegen inakásájába.

A Plessza mint illemhely. Félre
értések elkerülése vég tt sietünk meg-
jegyezni, hogy nem a Plessza dülöben
elterülő szabad mezőről, hanem a
Murska Sobota egyetlen ékességét ké-
pező térről szól az ének. Ez a szép
árnyas sétat hely — különösen vasárnap
délután — szabad prédája azok-
nak az embertársainknak akik legter-
mészetesebb szükségleteik kielégítését
el felejtik odahaza elvégezni s nyilván a
természet lágy ölébe kíváncznak. A
két mise közötti időben a jó vidék
megszállja a Plesszát s minden külö-
nőbb s-égyenérzet nélkül segíti ter-
möképesebbé tenni a város kaszálóját.
Azt hissz k, hogy Murska-Sobota nagy-
községnek ez a dolog még sem válik
egészen diszére s azért tán nem veszi
zokon tőlünk a város érdemes vezetö-
sége ha arra kérjük, hogy rendőreinek
figyelmét hívja föl a városi rét trágyá-
zásának erre a botrányos módjára.

Zahvála.

Vszem tisztim, ki szo nam
pri priliki szmrí nasega nepo-
záblenoga mózá i ocsó z tájje-
mányom, z venci, ali v kakso
drúgo formo bolecsine vtisati
sže pascili i vu nasoj vcaga-
noszti pász bátrivali, tem pòtom
povèmo návjékso zahválnoszti.

Vdovica VINCIJA KAMÁN i SZIN.

ZALOGA (depo) deln. piv. Laško

ino piv. „Union“ Ljubljana —
Murska Sobota.

priporócsa (rekomendéra)
gg. krésmárom specialno
pivo v vrsztaj:

Dvojno márcsno (márciusi sör),
Porter csarno i
Ležák (zúto) po nisziki i
rédni cénaj.

V szkladisci vszigidár
prék 100 Hektolitrov!

Garantirana friska piva!

Zdravo i 'zérno!

Vaskereskedősegéd

felvétetik
NEMECZ JÁNOS vaskereskedésében
Murska Sobota

Pènezi — Pénz.

1 Dollár = D. 79—
100 Kor. Budapest = „ 0-10
100 Kor. Becs = „ 0-1147
100 Kor. Praga = „ 2-395
1 lira = „ 3-54
Zürichben 100 Din = 7.— sfrk.

TANULÓ FIU

jóházból való, ügyes pincér és mészá-
rosnak azonnal felvétetik Cigüth
vendéglő Beltinci

BENZIN LOKOMOBIL

12 HP. huzatos, jó állapotban jutá-
nyos árban eladó. Bővebbet Skrilec
lakatosnál Puconci.

K ODAJI JE: dvá pizsárniskiva sztolá
v dobrom sztláni. Poglédne i zvè sže v
davčnom uradi v M. Soboti.

KMETOVJE szo sže pobojszkom
vrèmeni doszta csemerili ka nyim
koszé nevrézejo tak kak po brüsenyè
z právim „Tirolszkim“ kamnom, ki je
nigdi nê büo zadobiti. Té navòle je
pa letosz kmet tüdi reseni, ár csi sže
esce popascsi, pri Golóbi v Mo-
rávci dobi právi „Tirolszki“ kamen
na prebéranye i z garancijov po fál
cèni. —

ELADO BIRTOK

ház. gazdasági felszerelés
és szoba berendezések.

BACZ JÁNOS tulajdonát képező Lendva
utca 19. hsz., ugyancsak Bacz
János tulajdonát képező muzgai földek
és rétek, és a Fuisz-féle földek.
Bővebb felvilágosításokkal szolgálnak
KARDOS JÓZSEF vaskereskedő és
SZUKITS ISTVÁN szabó, M. Sobota

Előfizetések és hirdetések
„Műrszka Krajínára“
felvétetnek Erdőssy
Barnabás papir és
játékárú üzletében
M. Sobotában a róm.
katolikus templom mellett.

Papir és játékaru kereskedés.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönséget és ismerőseimet tisztelettel
értesíteni, hogy Murska Sobotában
(Cerkvena ulica 180.) közvetlen a római
kath. templom mellett

papir és játékaru

kereskedést nyitottam.

Az összes hirdapok megrendelhe-
tők. Kivánatra házhoz küldöm.

Kérem n. é. közönségnek, ismer-
őseimnek és barátaimnak szives párt-
fogását.

Mély tisztelettel

ERDŐSY BARNABÁS

a Prekm. Tiskarna volt üzletvezetője.

Tríztvo. Kereskedelem.

Blágo — Áru.

100 kg. Psenica—Buza	Din.	—315
„ „ 'Zito—Rozs	„	—250
„ „ Ovesz—Zab	„	—275
„ „ Kukorica	„	—250
„ „ Proszó—Köles	„	—300
„ „ Hajdina	„	—255
„ „ Szenó—Széna	„	75—100
„ „ Graj—Bab csres.	„	—550
„ „ zmèsan—vegyes bab	„	—400
„ „ Krumpli	„	75—100
„ „ Len. sz.—Lenmag	„	—
„ „ Det. sz.—Lóherm.	„	—

1 kg. III. II. I. prima

Bikóv.	Bika	13	14	16	17	—
Telice	Üszó	12	13	14	15	—
Krave	Tehén	6	7	10	12	—
Teoci	Borju	13	16	—	—	—
Szvinýé—Sertés		21	—	22	50	—
Mászt l-a—Zsir-l-a.		—	—	42	50	—
Zmócsaj—Vaj		—	—	40	—	—
Spè—Szalona		—	—	32	50	—
Belice—Tojás 1 drb.		—	—	1	—	—

Z-haja vszako nedelo. — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtao 12 Din. Zvùn SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din lètno. Cèna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1.50 Din reklame 1 — mali ogaszi 0.70 Din i dâvek. Pri vecskrat popûszi.

Rôkopiszi, kîsze ne szhrânijo i ne vrnêjo sze poslajò: Reditelsztvo i oprâvnistvo Môrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide - küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal M. Á R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára: 1 évre 47, fél évre 24, negyed évre 12 Dinár. Kalföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegközt és nyílított 1.50, rendes 1.—, apróhirdetés 0.70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

KÖZGAZDASÁG.

Magyarország szanálása. Schmidt Jeremiás a Népszövetség által Magyarország részére kinevezett ellenőrző biztos, a Népszövetség júniusi ülésén a jelentést fog tenni a sandlasi akció első hónapjáról: Májusról. Schmidt Jeremiás Tylirs népszövetségi titkár kíséretében Genfbe utazik, ahol találkozik és tanácskozásokat fog folytatni Teleszky Janos volt magyar pénzügyminiszterrel a magyar kormány kiküldöttjével s akivel részletesen megbeszéli a Népszövetség elé terjesztendő első jelentés tartalmát. Teleszky ezután fog referálni azokról a tanácskozásokról, amelyeket a világ különböző pénzügyi piacain a magyar kölcsön elhelyezése tárgyában folytatott. Itt említjük meg, hogy Korányi pénzügyminiszter kijelentette hogy a kölcsön ügye igen kedvezően áll s legközelebb folyosítva lesz Magyarország részére a pénz.

Tarifa mérséklések a terméketlen vidékek részére. Dölszerbia hegyei között époly kevés gabona terem s a lakosság éppen oly sűrű mint a prekmurjei hegyekben. A dölszerbiaiak is csak behozott gabonával és liszttel tudják magukat ellátni. A kormány most előékenyen segítségére siet ezeknek az embereknek s 40 százalékos tarifamérséklést egedélyezett azon gabona és liszt küldemények részére, amelyek az u. n. passiv vidékekre szállítatnak. Prekmurje északi, sűrűn lakott vidéke szintén erősen passiv mert egész évi élelmét idegenből kénytelen behozni. Vajjon erre a gabonára miféle kedvezményt ad a kormány? És vajjon tett-e már az illetékes hatóság valamely intézkedést, hogy ilyen kedvezményben a göricsanecek is részesüljenek.

Lesz hazai burnót! Nem kell busulni. A tubakolás gyönyörének rabjai most már nyugodtak lehetnek s egy jóízű prüsszenésnél nem kell hogy a szívük fájjon, mert külföldi tubák csiklandozta meg nyákhartyájukat. Ezentul lesz hazai burnót amely állítólag sokkal jobb lesz minden külföldi gyártmányánál s árát 100 grammonként 10 dinárban szabta meg a monopolium igazgatósága.

Az új levél bélyegek melyeket a kormány Angliában készítettett megérkeztek Beogradba s legközelebb forgalomba kerülnek.

Megváltozott menetrend. A posta autó június 1-től fogva nem d. e. 10 órakor hanem 11 órakor indul a postahivataltól. Ennek megfelelőleg a d. e. 10 óráig feladott ajánlott levelek még aznap továbbíthatnak.

Letartóztatott bécsi milliárdos. A fiatal bécsi milliárdosok egyik leggazdagabbját: Bronner Sándort, aki felső magyarországból származott az osztrák

fővárosba, a Lombard és Eskompte Bank összeomlásának kapcsán letartóztatták. Bronner e nagy bank részvény többségének tulajdonosa volt.

Gazdálkodás

Mennyi műtrágyát használnak fel a szántóföldi termelésben?

Hogy a szántóföldi termelésben mennyi műtrágyát, nevezetesen szuperfoszfátot használtunk fel jövedelmezőleg, azt esetről-esetre kísérletezés útján kell megállapítani. Mindazonáltal vannak bizonyos megállapítások, a melyekből a talaj minőségére való tekintettel, a következő műtrágyázási módra már előre következtethetünk.

Vannak első sorban talajok, a melyeken a szuperfoszfát az eddigi tapasztalatok szerint nem bizonyult eléggé jövedelmezőnek. Ilyenek a sivar homok, az erősen szikes föld és a túlkötött agyagos talajok. Ellenben a szeledebb természetű nedvesebb és barnás homokon, nemkülönben a nem túlkötött és kevésbé szikes talajokon a szuperfoszfát hatása mindig haszonnal érvényesül, föltéve, hogy a föld egyébként jó istálló trágya erőben van, vagy pedig a természettől fogva sok nitrogént tartalmaz.

Az ilyen talajok szuperfoszfát szükséglete azonban még mindig föltette eltérő. Vannak földek a melyek humuszban és nitrogénben elég gazdagok és csak azért nem adnak bő gabona-termést, mert a folytonos gabona termesztéssel foszforsav tartalmuk kiszaroltatott. Az ilyen foszforsav éhes földeket, legalább is az első két alkalommal erősen, dupla mennyiséggel, kat. holdanként 250—300 kg. szuperfoszfáttal kell műtrágyázni, mert az ilyen foszforsav éhes földek a szuperfoszfát vízben oldható foszforsavát csakhamar olyan mész, magnesium stb. vegyületekké kötik le, a melyek vízben egyáltalán nem oldhatók és a növény gyökereiből kiváló savakat is csak nagy nehezen. Az ilyen talajokat tehát erősen kell műtrágyázni, hogy a vízben oldható foszforsavból jusson is, meg maradjon is, mert a növényzet a csírázás és az első fejlődés korán csak a vízben oldható foszforsav fölöslegét képes jövedelmezőleg kihasználni. Az ilyen földeken egyébként a műtrágyázás valódi hatása rendszerint csak a megismételt második szuperfoszfátózás után érvényesül. Vagyis első sorban a talaj foszforsav éhséget kell kielégíteni és csak ha ez bekövetkezett, remélhetünk a fölösleg vízben oldható foszforsavtól megfelelő termésfokozó hatást.

Hasonló az eset a minden tekintetben erősen kiszarolt, elégtelenül vagy egyáltalában nem istállótrágyázott talajokon, a hol már foszforsav éhség a

nitrogén hiányával kapcsolatos. Itt szintén az erőteljes szuperfoszfátózás ajánlatos, de mindig erős istállótrágyázással kapcsolatban, vagy az istállótrágyázott vagy pedig a rákövetkező vetemény alá.

Az olyan talajokon végül, a melyek elég jó trágyaerőben vannak, már a közönséges istállótrágyázás mellett is megadják a jó közepes termésállagot. Ilyen talajok is a közepes, k. holdankénti 150—200 kg. szuperfoszfát kiszórása bizonyult a leghasznosabbnak, vagy pedig a sorba trágyázás 80—100 kg. szuperfoszfáttal, de sűrűbben, majdnem évenként megismételve.

A földolog mindenesetre az, hogy a talaj szuperfoszfát szükségletét kísérletileg állapítsuk meg. Erre az a németek szülő igéje, hogy „Probieren geht über studiren,” vagyis magyarul, hogy gyakorlat teszi a mestert. Ez pedig olyan jelszó, a melyet a németektől bizvást elfogadhatunk és követhetünk.

TOPLICE v SLATINA RADENCI

Jedine toplice v králevcsini SHS. prôti szrcsnim bolecsinam. Naturalne oglicnokiszêle (szénsavas) kôpeli. Mineralne vode prôti obisztim i mehérim betegom, kak tûdi prôti rheumi i boleznî v csontaj itd. itd. Röntgen, elektrotherapia. Elektricsni poszvêt. Kûfice po znîzanoi cêni. Voditel toplic je goszp. Dr. JOSIP MARCIUS rojen z Čakovca. Z vszâkim betéznikom sze po lásznom jeziki gucsi.

GŐZCSÉPLŐGÉPEK

Mezőgazdasági - gépek,
Kerékpárok,
Varrógépek,
Gummik,
Táblaüveg,
legjobb kaszák,
tirolî kaszakövek
legolcsóbban csakis

Nemecz János
vaskereskedőnél M. Sobota
!! kaphatók !!

PRODAM

radi boleznosti prostovoljno:

2 fini težki kobili ednake barve („fuksi“)

2 telici za klanje ali za pleme in 3 breje svinje, tričetrt leta stare.

Cena po dogovoru.

Nasolov pove **PREKM. TISKARNA** v Murski Soboti.

Ne čakaj spomladi!

Naroči takoj:

s e m e,

sadno drevje, dalije, vrtnice, gladiole, i. t. d. i. t. d.

„VRT“

DŽAMONJA in DRUGOVI
Maribor.

Zahtevaj cenike!

Legujabb Párisi és Bécsi kalap modelok, kalap ujdonságok nagy választékban raktáron. Mindennemű kalapalakítások elvállaltatnak. Gyászkalapok 24 órán belül rendelésre elkészülnek. Harisnyák, bluzok, Női és gyermek kötények, női fehérnemű, függönyök, fátolok, piperecikkek legolcsóbb beszerzési forrása. Nőikalap 120 Din-tól kezdve kapható.

A. KIRALY trgovina M. SOBOTA
Fő-tér Berger féle ház.

Jegygyűrűk

és bér málási ajándékok legutányosabb árban kaphatók

FLISZAR PÁL

órás és aranyművesnél Fali Inga és ébresztő órák raktáron Javitások Veszek elfogadtatnak. aranyat, ezüstöt Ugyanott egy jobbhaból való fiu tanulónak felvétetik.

VSZEFELÉ CIGEO

tôje zarézani (falc) i navadni pokrivátji, kusz i za zidanye i zlebatî cigeo odáva nâjbôgse vrszte i nâjfalése:

KRIŽEVSKA INDUSTRIŠKA D. D. (Križevci pri Ljutomeri)

(prvie Slovenska opekarna) pôleg 'zelezniske p sztâje v Križevci.

Ar szmo ciglence moderno predelati, nam je dâna mogôcsnoszt pontiditi vszîgdâr nâjbôgse i nâjfalése blâgo. — Tûdi zgotâviam mlêne nâjvugodnêse v nasem modernom nilini, râvnotak vsze vrszte 'zaganye dêszkilat dobro i po fâl cêni. — Zasztôpsztvo: Brata Brumen trgovina z râzlicsnim blâgom v Murski Soboti gde sze vsze potrebnò pozvê.